

Zlatne ruke graditelja

Kafe - picerija "Mehh-M" nalazi se na mestu obeleženom izuzetno dugom kafansko-boemskom tradicijom, a svojim prefinjenim enterijerom, ne samo da odražava pomenuti renome, već ga neprestano unapređuje. Pored relaksirajuće atmosfere i zagarantovane intimnosti, uz krajnje opuštajuće note i gostoljubive domaćine, utisak upotpunjuje i veoma kvalitetna kuhinja. Za one, koji u datom momentu nisu raspoloženi za pokret, predviđena je kućna dostava običnih i porodičnih pica. S druge strane, ovaj predivni prostor stoji na raspolaganju zainteresovanima za sve proslave i druge oblike korišćenja do 70 mesta. Kontakt telefon je 633-747.

U svakom broju ova suptilna kafanica ugošćavaće interesantne sugrađane u rubrici, koja će predstavljati njihove životne priče...

* * *

Kada je građevinarstvo u pitanju teško ko da mu širem okruženju može parirati, jer je kao neprevaziđeni majstor zaslužan je za nastanak brojnih privatih i javnih objekata - od starčevačkog Doma kulture do privrednog giganta, kakva je "Rafinerija". Još veći pečat ostavio je kao neko ko je i u poslu i druženju davao celog sebe i poverenje sticao najvrednijim ljudskim osobinama kao što su poštenje i solidarnost.

Nema sumnje da je gost ove tradicionalne rubrike najstarijeg vojvođanskog seoskog glasila Desimir Kostić, nadaleko čuven kao majstor Desko.

Desimir Kostić, rođen je 14. marta 1935, u selu Cerev Del, opština Pirot, od majke Stevke i oca Rake, kao srednji od petorice sinova. U Starčevo se doselio 1948., a nakon odsluženja JNA 1959. godine, oženio se Božikom i podigao dva sina Milana i Dušana, od kojih ima i troje unučadi. Nakon završetka osnovnog obrazovanja, završio je i građevinsku školu. Celog života radio je toj privrednoj grani, tačnije u servisu pri mesnoj kancelariji, sostvenoj radionici, potom i u Rafineriji do penzije. Jedini hobi, kojim se bavio u slobodno vreme, jeste, gle čuda - građevina! To sve govori...

Kako je odrastao mali Desko?

- Pravog detinjstva u tim teškim godinama gotovo da nije bilo, osim donekle u pauzama čuvanja stoke, kada smo se igrali rata - partizana i Bugara, koji je bio sastavni deo mog odrastanja u Cerev Delu. Na Vlaškoj planini živelo se od stoke, imali smo i dva vola, a bilo je i nešto zemlje, gde smo sejali ječam, ovas, kukuruz i krompir, koji je tamo odlično uspevao u vrtačama, odnosno ulegnućima gde ima dosta paprati i za vreme i posle rata bukvalno nas spasavao od gladi. Jedna od interesantnijih anegdota vezana je za situaciju, kada su me kao baš malog, neki stariji mangupi ubedili da ispod izvesne litice duvaju tako jaki vetrovi, da se

bačena kapa garantovano vraća u ruke. Kao juš uvek dečaćki naivan, naseo sam na priču i ostao bez šubare. Pošto takav ne bih smeo na oči roditeljima, morao da se probijem i do do krvi izgrebem kroz opako šipražje, ne bi li je našao.

Rat...

- U našem kraju smenjivali su se partizani i Bugari. Pamtim da su naši nosili pocepanu odeću, dok su zavojevači bili veoma dobro odeveni u nekakva crna odela, a počtkom rata umeli su i da nas počaste nekim parčetom sira. Kako je vreme odmicalo fašisti su postajali sve oštrij, a negde oko 1943. u mom selu napravili su raciju, zbog koje su mnogi momčići utekli u šumu. Tada su nam pročitali upozorenje da onaj ko bude čuvao "šumkare" (prim. aut. partizane) može biti čak i streljan. Za opmomenu neke starce su i izdvojili, kako bi ih "počastili" s vaspitnih 25 po turu. Jednog dedu, koji nije dobro brojao, skoro su na smrt prebili. Kasnije su neki naši, među njima i otac, dobrovoljno išli u internaciju u Bugarsku, gde su radili u kamenolomu, što im je bila sigurnije u partizanima, gde se odistinski ginulo. Najstariji brat Tihomir je bio jedan od njih, ali je na sreću samo ranjen kod reke Bosut pri probijanju sremskog fronta.

Selidba...

- Po završetku rata nastala je velika nemaština, a otac je doznao da su brojni Piroćanci naselili ove krajeve, jer su bili mnogo bolji životni uslovi. Videvši da za brojnu decu nema perspektive u zavičaju, prvi u selu shvatio je da je vreme za selidbu. Za dobre pare je prodao imovinu, potrpao stvari i krenuo "trbohom za kruhom". Bio je veoma smeo i potrefio je baš Pančevo, što je bio pun pogodak. Pošto u gradu nije uspeo da nađe plac, s još dve porodice, 1948. godine kupio je ranč u Verovcu. Ta "pustara", kako se zvalo takvo gazdinstvo, podrazumevala je 25 lanaca izuzetno plodne zemlje i stoku. Na čistom vazduhu brzo smo stasavali, a toliko je bilo blagorodno, da nismo mogli da nabavimo sve što se rodilo. Pročulo se i u rodnom kraju da se kukuruz lopatama tovari, pa je ubrzo krenula doseljenika najezda. Iako su mnogi kolonisti dobili besplatno imanje, moj otac je imao princip da ne želi tuđe, makar i nemačko, pa je sve kupovao isključivo od svog novca. Primera radi, kada je bata Tika dobio švapsku kuću, on mu je zapretio da to ne čini.

Majstorije...

- Još kao mali pravio sam razne stvari, zbog čega se naziralo da ću se baviti nekom majstorijom. Pored ostalog, bili su to i drveni pištolji, koje smo punili barutom, pa jednom prilikom drugar Slavko Kostić umalo nije postradao. Uprkos tome, nisam voleo to što me je otac dao u građevinsku školu. Najpre sam se školovao u zgradi kod stare pančevačke pijace, a potom i na Banjici, gde je nekad bio ozloglašeni logor. Živeli smo u barakama Vojno građevinskog preduzeća, a noću nas je čuvala straža jer još uvek bilo četnika. Imao sam obezbeđeno radno mesto, ali ja sam po svaku cenu želeo nazad kod roditelja. Na početku su nas meštani kao došljake omalovažavali, a neki su nas čak i koristili. Na sreću, bilo je i suprotnih primera, poput Miše Oreškovića, koji nas je veoma lepo primio. Nisam voleo zidarski zanat, ali sam po očevom dikatatu morao nešto da radim, pa sam se obreo u zadrugi, gde sam učio od stolara, kovača, kolara... Ubrzo sam se oženio, a potom smo kupili plac u Ive Lole Ribara, gde i danas stanujemo. Radio sam privatno, pa smo polako uspevali da se skućimo.

Postepeno se i menjao odnos s komšijama, počeli smo da se družimo, ispomažemo se... Tada, pa i docnije, odlično smo se slagali s Tonkovićima, zatim Rogićima, Rukavinama...

Građevinarstvo...

- Kad je neimarski zanat u pitanju najviše sam naučio od od tasta Petronija, koji je dugo pečalbario u Bugarskoj. Znao sam teoriju, a on me je podučavao praktičnim stvarima. Prve kuće u selu uradio sam kod Filipovića - Mileta i Baneta, pa kod Uroša Kostića i mnogih drugih. Kasnije sam se zaposlio u Servisu za građevinske usluge, koji je tada postojao pri mesnoj kancelariji. Tamo sam proveo pet, šest godina i radio na izgradnji mnogih ćuprija, trotoara, bunara, kanalske mreže, kao i na Domu kulture i to ponajviše na podizanju krova. Za građu smo koristili grede iz porušenih nemačkih kuća, a pošto je mnogo ljudi kulački radilo, rogovi su nestručno postavljeni, pa su se u jednom trenutku obrušili. Ubrzo smo ih ponovo nameštili, a uveče je tadašnji predsednik opštine na večeri držao govoranciju o uspešnom građevinskom poduhvatu ne znajući da smo umalo izginuli. Deda Luka je na gajdama napravio pošalicu sklepavši stihove: "I to malo, pa nam palo". Nakon toga bio sam vlasnik građevinske radionice, gde radilo dvadesetak ljudi. Pravili smo tipske zgrade za "Trgoprodukt" u Starčevu i u gradu kod Crne mačke, Zelengore... To je trajalo opet nekih pet, šest godina, vda bi 1966. bio primljen u "Rafineriju", gde je u tom momentu još uvek obavljano početno razmeravanje. Engleska firma "Lumus" specijalizovana za izgradnju fabrika za obradu petroleja je vodila posao, pa je grad preplavilo nekoliko stotina Britanaca s porodicama, koje su ljudi pogrešno zvali Amrikancima. Odatle je ostao i naziv za pojedine gradske stambene zgrade. I tada se zapošljalo preko veze, a ja sam jedan od retkih koji su imali školu i to palirsku, što je bilo izuzetno cenjeno. Palir je bio bog na gradilištu, jer je znao sve od stolarije, do bravarije. Predložen sam za šefa, radovi su trajali narednih četiri godina, a potom po otvaranju fabrike, dugo sam bio rukovodilac svih zanatskih radionica. Pored toga, inovirao sam nekoliko veoma cenjenih građevinskih patenata. U Rafineriji sam ostao do penzije 1994. godine, još neko vreme radio privatno, najčešće keramiku...

Starčevo danas?

- I da mi neko ponudi centar Beograda, nikada ne bih razmišljao o odlasku iz Starčeva, jer ovde imam se što mi je neophodno za lagodan život. Jedino što mi smeta je to što na glavnom putu, na kom živim, automobili jure neverovatnom brzinom.

Tako govori starčevački neimar, koji u malom prstu i danas ima građevinsku teoriju i praksu – od Pitagorine teoreme, do najdelikatnijih majstorskih zahvata. Kada bi se još sto puta rodio, ovaj poziv nikada ne bi menjao. Svojim dragim sugrađanima poručuje sledeće:

- Da se slažu s komšijama i poštuju ih bez obzira na nacionalni predznak i materijalni status ili političko opredeljenje, jer na takav način ovo selo će i dalje uspešno napredovati.